

Arbeid i komiteene

Nasjonale komiteer

Erfaring fra deltakelse

1

Engasjement på tre nivå

Aktiv deltakelse
internasjonalt

- Lede eller delta i en internasjonal komité eller arbeidsgruppe (TC, SC, WG)
- > 80 timer per år + reisekostnader (1 TC/SC og 2-3 WG møter internasjonalt)
- Stor innflytelse og kunnskap om innholdet

Aktiv deltakelse
nasjonalt

- Delta i SN/K-komité
- Høringer/kommentarer
- Støtte og påvirkning gjennom de norske ekspertene som deltar i CEN/ISO
- > 40 timer per år (1-4 norske møter)

Informasjon/
oppdatering

- Lese og kommentere på høringsforslag
- Tilgang til ferdige standarder

2 Arbeid i komiteene

2

Eksempler på komiteer

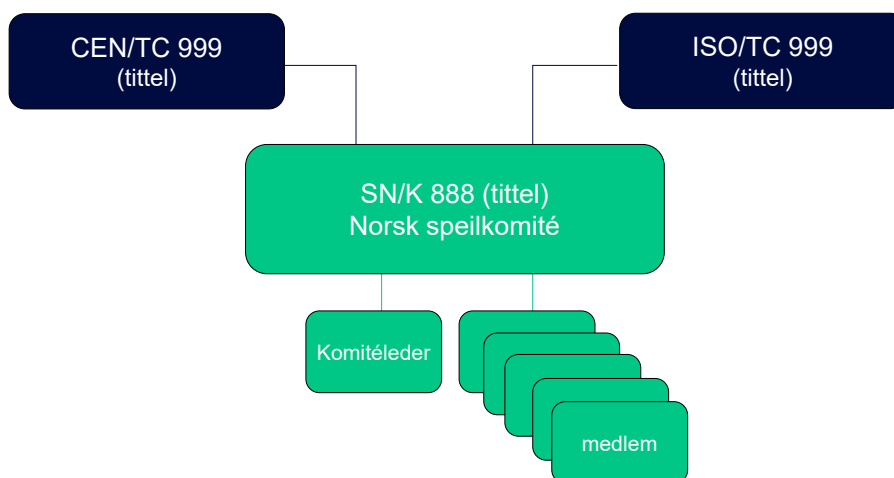
- SN/K 114/EG M Materialteknologi
- SN/K 156 Flytende oppdrettsanlegg
- SN/K 257 BIM-standardisering
- SN/K 544 CO₂-fangst, transport og geologisk lagring
- SN/K 587 E-helse
- SN/K 605 Sirkulær økonomi i BAE
- SN/K 609 Plast i miljø
- SN/K 624 Digitale produktpass

3 Arbeid i komiteene

3

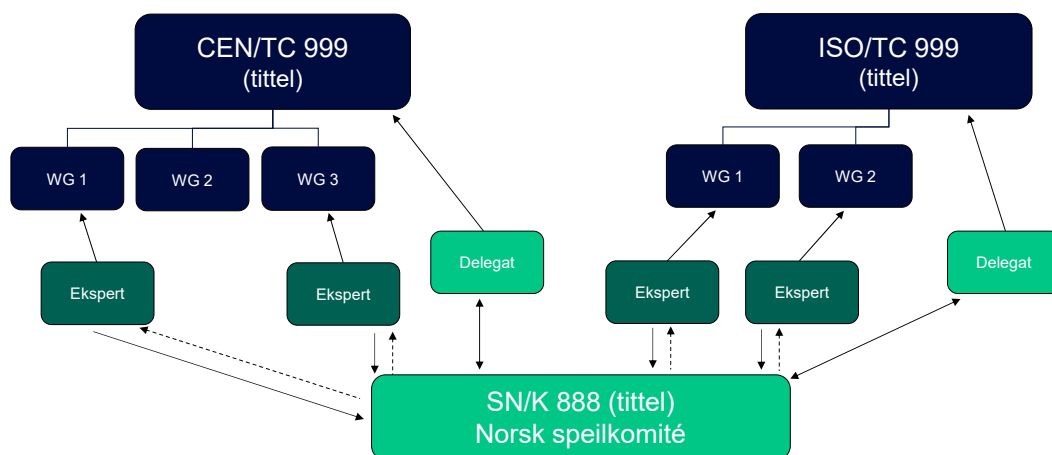
Norsk speilkomité – organisering

4 Arbeid i komiteene

4

Norsk speilkomité – roller internasjonalt

5 Arbeid i komiteene

5

SN/K 110 Ambulanser og ambulanseutstyr

- Følger og deltar i CEN/TC 239 Rescue systems
- Utvikler standarder som stiller krav til sikkerhet og funksjon hos ambulansekjøretøy (vei, luft og vann), og for det utstyr som blir brukt i ambulanser
- Deltakere fra:
Oslo Universitetssykehus HF, Fagforbundet, Universitetssykehuset Nord-Norge HF, Epiguard AS, Sykehuset Innlandet HF, Ambulanseforbundet i Delta, Helseforetakenes nasjonale luftambulansetjeneste ANS

6 Standarder og standardisering for helse og omsorg

6

SN/K 83 Ildsteder og skorsteiner

- Følger og deltar i CEN/TC 295 Residential solid fuel burning appliances
- Utvikler standarder som stiller krav til partikkelutslipp og testmetoder for vedfyrte apparater
- Deltakere fra:
Rise Fire Research, Sintef, Miljødirektoratet, DiBK, Nordpeis, Schiedel Skorsteiner, Jøtul, Leca Norge, Norsk Kleber, Oslo Kommune Brann- og Redningsetaten, Feiernes Landsforening, Stiftelsen Norsk Brannvernforening, NVE

7

SN/K 544 CO₂-fangst, transport og geologisk lagring

- Følger opp og deltar i ISO/TC 265 Carbon dioxide capture, transportation, and geological storage, CEN/TC 474 (CCUS)
- Tung faglig deltakelse fra myndigheter og næringslivet
- Ledes av Ingvild Ombudstvedt (jurist, IOM Law)
- Deltakere fra DNV, Equinor, Gassnova, Institutt for Energiteknikk, IOM Law, Miljøstiftelsen Bellona, Norges Forskningsråd, UiO, Norges Geotekniske Institutt, Sintef Energi, Stiftelsen Tel-Tek, Aker Solutions
- Over 30 norske eksperter (roller) i internasjonale arbeidsgrupper
- Arbeidsgruppe for shipping og lagring ledes av Norge

Operasjonell CCS data fra norske prosjekter:
Sleipner, Snøhvit
Langskip

8 Arbeid i komiteene

8

SN/K 509 Utforming og drift av flytende oppdrettsanlegg

- Krav til flytende akvakulturanlegg for å forbygge rømming av fisk (revidere NS 9415:2009)
 - tekniske krav eller driftsoppgaver, basert på teknologiutvikling og ny relevant kunnskap
 - sikre at krav i NYTEK-forskriften ivaretas i NS 9415, og at standarden for forskriften fungerer sammen
- Ca. 20 medlemmer i komiteen
- Fysiske og digitale møter
- 671 kommentarer fra 27 høringsinstanser (ny rekord for Norsk Standard)

9 Arbeid i komiteene

9

Dagsorden for et TC-møte

- Referat og vedtak for forrige TC-møte
- Code of Conduct
- Rapport fra TC-sekretariatet med oversikt over arbeidsprogram
- Rapport fra arbeidsgrupper
- Sjekkliste (eks. miljøaspekter og tilgjengelighet (UU))
- Rapport fra liaison
- Nytt fra CEN/ISO ang. regelverk
- Ev. annet
- Godkjenning av vedtak og ev. aksjonspunkter

10 Arbeid i komiteene

10

Hvordan kan en agenda til et møte i en SN/K se ut?

Utarbeider nasjonal standard

- Referat og oppfølging fra forrige møte
- Gjennomgang av teksten i standarden
- Framlegging av tema og saker i standarden til diskusjon
- Møteplan og framdrift
- Spredning av informasjon

Speilkomité

- Referat og oppfølging fra forrige møte
- (Rekruttering av nye medlemmer nasjonalt og internasjonalt)
- Rapport fra eksperter som er med i CEN/ISO-arbeidsgruppe
- Behandling av forslag som er på høring
- Forberede neste internasjonale møte
- Behandling av nye dok. fra CEN/ISO
- Avstemminger
- Spredning av informasjon

11 Arbeid i komiteene

11

Erfaringer

Hva sier de som har deltatt?

12

Erfaringer med deltakelse (1)

Jeg velger å tro at jeg også har tatt med meg noe av dette tilbake til min egen virksomhet gjennom refleksjon og erfaring. (Mette Wiik, Asker kommune)

Selv om det koster å delta i europeisk standardisering, er ressursbruken mindre enn det vi har fått igjen av økt salg og større markedsandeler. (Stig A. Schibbye, Reflexconsult AS)

Det er viktig for oss å bidra inn i disse prosessene. Da har vi mulighet til å påvirke hvordan standardene blir. Samtidig lærer vi mye nytt, og vi får muligheten til å treffe folk som er dyktige på sine områder, men som også kan lære av oss. Ved å spille med åpne kort får vi en utvidet kompetansekrete. (Rune Abrahamsen, Moelven Limtre AS)

Deltakelse i standardisering er et middel for å sikre at blinde og svaksynte blir ivaretatt når krav til IKT, varer, tjenester, bygg, transport og uterom skal utformes. Vi fått gjennomslag for mange av kravene til universell utforming. (Kari Anne Flaa, tidl. Norges Blindforbund)

Standardene er verdensomspennende og har vært en kommersiell suksess for Q-Free. Selskapet hadde ikke eksistert på den måten det i dag gjør, uten standarder. (Knut Evensen, Q-Free)

13 Arbeid i komiteene

13

Erfaringer med deltakelse (2)

- Viktig med bred deltakelse i komiteen
 - God balanse får fram ulike perspektiver
- Viktig å delta på møter – det er der det blir avgjort
- Taktikk – Flagge synspunkt og sende innspill
- Ha respekt for andres tid
- Språkkunnskap/-ressurs
- Nytteverdi
 - Kunnskap og økt kompetanse
 - Faglig nettverk nasjonalt og internasjonalt
 - Påvirkningsmulighet
 - Konkurransefortrinn

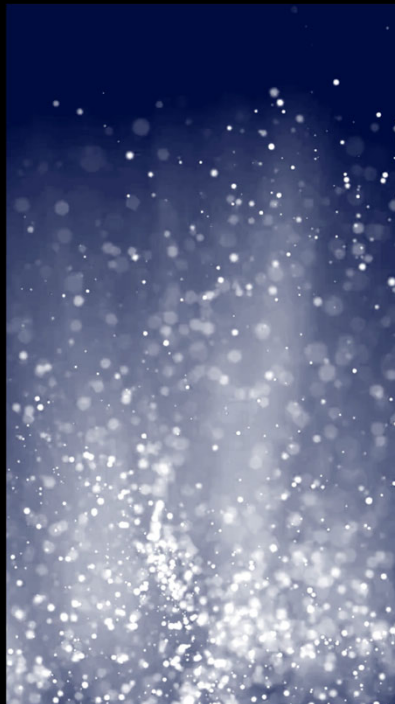
14 Arbeid i komiteene

14

**14. oktober er
Verdens
standardiseringsdag**

**Vi takket våre
komitédeltakere**

15

Verktøy og inngang via web

Nettsteder

Standarder på høring

Prosjektarkiv

Termdatabase

1

Visste du at ...

- Du kan se de 5 første sidene på alle standarder på www.standard.no
 - Søk på en standard og velg «forhåndsvis»
- Høringsforslag kan lastes ned gratis i høringsperioden på <https://standard.no/standardisering/standarder-pa-horing/>
- Alle definisjoner er gratis tilgjengelig?
 - Termbase TERMLEX www.termlex.no
 - ISO sin termbase <https://www.iso.org/obp/ui>
- Alle ISO-standarder til og med kapittel 3 med definisjoner er gratis tilgjengelig

2

Nettsiden: standard.no

- Finn mer informasjon om
 - **Standarder** - bruk søkefeltet og søk på standard-nummer eller fagområde
 - **Standardisering** (ingen overraskelse det!)
 - Oversikt over **alle norske komiteer**, deres mandat og komitéleder
 - Oversikt over alle **norske standarder som er under utarbeidelse**
 - Nye prosjektforslag i ISO og CEN
 - **Fagområder** og nyheter om pågående prosjekter og utgitte standarder
 - Kurs og andre arrangementer
- Finn **lenke til**
 - Standarder på høring
 - Termbasen
 - Prosjektarkivet ISO Documents

3 Verktøy og inngang via web

3

The screenshot shows the Standard Norge website interface. At the top is a dark blue navigation bar with the Standard Norge logo on the left and links for 'Standardisering', 'Fagområder', 'Kurs og rådgiving', and 'Standarder' in the center. On the right of the bar are links for 'English', 'Logg inn', and a shopping cart icon. Below the navigation bar is a search bar with the placeholder text 'Søk etter standarder, produkter, kurs og annet innhold' and a green 'Søk' button. The main content area features the title 'STANDARD' followed by 'NS 8404:2013' in large bold text. To the right of the title, it says 'Sep 2013' and 'Publisert' with a green checkmark icon. Below the title is the subtitle 'Alminnelige kontraktsbestemmelser for uavhengige kontrolloppdrag'. There is a 'Favoritt' button with a heart icon and a 'Varsling' button with a bell icon. Below this is a 'Forhåndsvisning' button. The 'Enkeltkjøp' section is active, showing options for 'Rettelser og tillegg kjøpes separat.', 'SPRÅK: Norsk', and 'TJENESTER'. Under 'TJENESTER', there are two options: 'Lese online (ingen utskrift)' for kr 656,00 and 'Trykket og innbundet' for kr 820,00. A 'Legg i handlevogn' button is at the bottom of the purchase section. A 'Spør meg!' button with a question mark icon is in the bottom right corner.

4 Verktøy og inngang via web

4

Standarder på høring

Enquiry - høringssystem

5

Standarder på høring - Åpningsbilde

Standarder på høring

Finn standarder som er på høring.
Les utkastene og kom med verdifulle tilbakemeldinger.

Kom i gang

CEN-høringer	ISO-høringer	Standard Norge-høringer
prNS-EN ISO 28399:2025 2025-10-20 Tannpleie - Produkter for ekstern tannbleking (ISO/DIS 28399:2025)	ISO/DIS 16400-4:2025 2025-10-20 Automation systems and integration - Equipment behaviour catalogues for virtual production system - Part 4: Application methods	prNS 4767:2025 2025-11-10 Vannundersøkelse - Bestemmelse av klorofyll a, spektrofotometrisk måling i metanolekstrakt
prNS-EN ISO 5364:2025 2025-10-21 Anestesi- og respirasjonsutstyr - Orofaryngeale luftveier (ISO/DIS 5364:2025)	ISO/DIS 21886:2025 2025-10-20 Space systems - Configuration management	prNS 2125:2025 2025-11-13 Overleveringskrav til leverandør utstyrs 3D modeller
NS-EN 15700:2023/prA1:2025	ISO/DIS 23140:2025	prNS 2125:2025

Vis flere

6 Verktøy og inngang via web

6

Hva og hvorfor?

- Alle nasjonale og internasjonale høringer (fase 40)
 - prNS
 - prNS-EN
 - ISO/DIS
 - prNORSOK
- Nasjonalt engasjement for nye og reviderte standarder

7 Verktøy og inngang via web

7

Enquiry – kom i gang med kommentering

Høringer hovedside

Finn høring

Kontakt

Om oss

Hjelp

English

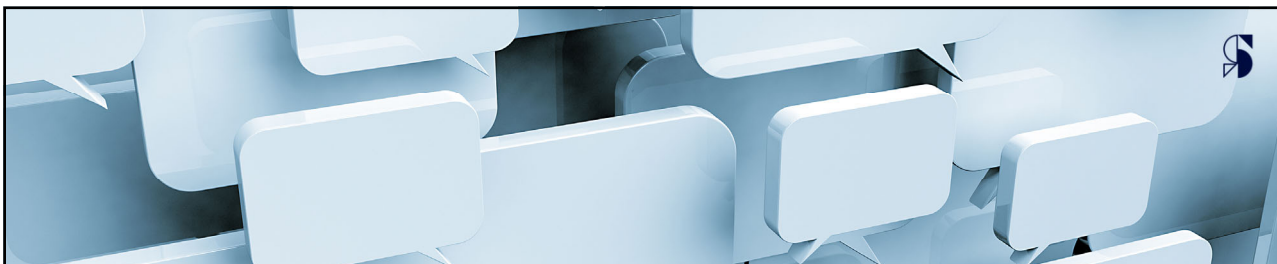

- Lag en bruker
- Finn en standard på høring
- Abonner gjerne på grupper av relevante dokumenter ved bruk av ICS-koder
- Lese og kommenter punkt for punkt
- Bruk «hamburger»-menyen om du trenger «hjelp»

8 Verktøy og inngang via web

8

- Alle blir lest og vurdert
- Normalt vil vi ikke kontakte deg etter at høringen er lukket, men kan be om utdyping

9

Template for comments and secretariat observations
Columns with grey colour must have information to accept the comment.

Date:	Document:	Project:
-------	-----------	----------

10

Authoring

Word fases ut for å skrive standarder

Foto: Shutterstock

11

11

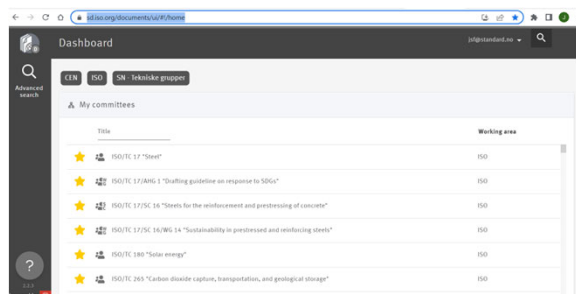

Hvorfor?

- Verktøy for å få tekst maskinlesbart på XML-format
- Fra tradisjonell skriving av standarder i Word til strukturering av innhold gjennom Authoring
- Sikre et høyt kvalitetsnivå på innholdet
- Tilby nye digitale produkter for å tilfredsstille etterspørsel hos sluttbrukere

12

Prosjektarkiv (ISOdocuments)

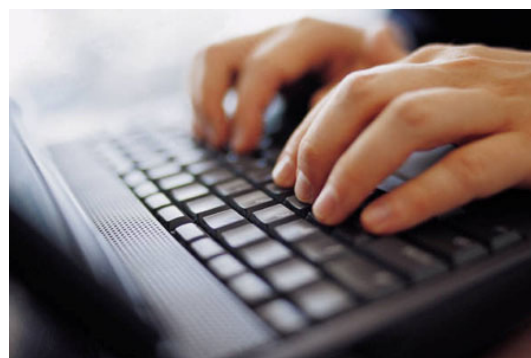
- Standardiseringens prosjektarkiv **ISOdocuments**
<https://sd.iso.org/documents/ui/#!/home>
- Komitémedlemmer tilgang til
 - Nasjonal komité
 - CEN-komité
 - ISO-komité
- CEN og ISO
 - Tilgang til dokumenter fra en **arbeidsgruppe** (forutsatt WG-medlem)

13 Verktøy og inngang via web

13

Standardiseringens prosjektarkiv

- Innlogging
 - Brukernavn = e-postadresse
 - Passord = personlig tilsendt passord
- Fordeler
 - Komplette arkiv – slipper å ha ditt eget
 - Alltid tilgjengelig og alltid oppdatert
 - Slipper tunge e-postsendinger
 - Ett sted for alle komitédokumenter
- Ulemper
 - Ett passord til å huske

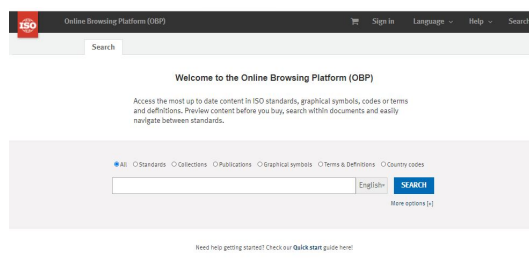

14 Verktøy og inngang via web

14

ISO Online Browsing Platform (OBP)

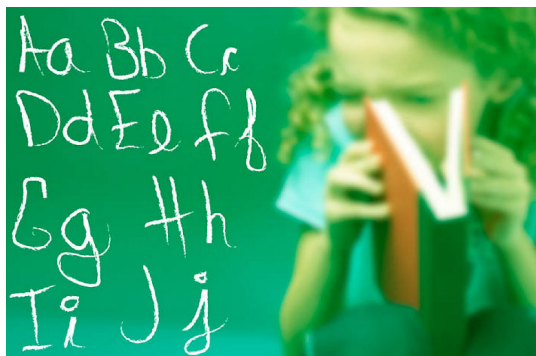
- ISOs termbase <https://www.iso.org/obp/ui>
- Termer og definisjoner i ISO-standarder
- Tre første kap. i alle standarder
 - Til og med definisjoner

15 Verktøy og inngang via web

15

Termbasen TERMLEX

- Gratis tilgjengelig på nett
- Inneholder ca. 340 000 termer
- Termer/definisjoner fra oversatte standarder og nyere Norsk Standard
- De fleste fagområder
- Norske, engelske, franske og tyske termer
- www.termlex.no

16 Verktøy og inngang via web

16

Introduksjon til standardisering

Målet med kurset er å gi en generell innføring i standardisering nasjonalt og internasjonalt, både organiseringen av arbeidet og selve standardiseringsprosessen. Målgruppen er nye deltakere i standardiseringsarbeidet og de som deltar i eller har interesse av å delta i komiteer og arbeidsgrupper nasjonalt og internasjonalt.

Standard Norge
Postboks 242
1326 Lysaker

Besøksadresse: Lilleakerveien 2A, 0283 Oslo

Telefon 67 83 86 00

info@standard.no
standard.no